

FÖRSVARsutskottets utlåtande 3/2008 rd

Berättelse om regeringens åtgärder under år 2007

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 april 2008 berättelsen om regeringens åtgärder under år 2007 (B 2/2008 rd) till grundlagsutskottet och utrikesutskottet för beredning och bestämde samtidigt att fackutskotten ska lämna utlåtande om ärendet till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- kanslichef Kari Rimpi och konsultativ tjänsteman Timo Rivinoja, försvarsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Försvarsutskottet koncentrerar sig på att behandla frågor som gäller lagstiftning, militär krishantering, omstruktureringen av försvarsmakten och partnerskap. Det kan noteras att antalet reservister vid repetitionsövningarna 2007 var 7 500, och det är ungefär en fjärdedel mindre än det faktiska behovet. Läget var detsamma 2006. För i år är målet att 25 000 reservister ska få utbildning. I flera sammanhang har utskottet påpekat att utbildningen av reservister är otillräcklig (FsUU 1/2007 rd, FsUU 8/2006 rd, FsUU 7/2005 rd). Det behövs regelbundna och kvantitativt sett tillräckligt omfattande repetitionsövningar för att de krigstida trupperna ska nå en utbildningsnivå som ger en heltäckande försvarsförmåga i hela landet.

Lagstiftning

De viktigaste lagstiftningsprojekten under året var de övergripande reformerna av lagen om försvarsmakten och värnpliktslagen plus en ny lag om frivilligt försvar. Utlåtande inhämtades av grundlagsutskottet om alla tre propositionerna. Riksdagen måste få tillräckligt med tid på sig att behandla lagstiftningsprojekt av stor samhällsrelevans, påpekar försvarsutskottet. Alla tre propositionerna lades fram för riksdagen i slutet av valperioden, hösten 2006.

Efter omfattande utfrågningar och utlåtandena från grundlagsutskottet genomgick alla tre lagförslagen stora ändringar. Lagarna trädde i kraft den 1 januari 2008 och innebär en avsevärd uppdatering av lagstiftningen om försvaret.

Militär krishantering

Vårt deltagande med 160 soldater i den tysk-holländsk-finska stridsgruppen var ett viktigt nytt

initiativ i vår militära krishantering. Insatsen föregicks av en intensiv nationell och internationell utbildningsperiod i mer än ett halvår. Det visade att vår trupp, som till ungefär 60 procent bestod av reservister, var mycket samspelt med den holländska och den tyska truppen vad gäller både kompetens och utbildning. Mot slutet av året förberedde sig vår trupp dessutom för att delta i den nordiska stridsgruppen. Med de här två insatserna har Finland konkret visat sitt engagemang och intresse för att utveckla unionens militära krishanteringsförmåga. Dessutom är det positivt att vi kan fördjupa vårt samarbete med nya partner, till exempel Holland. I den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen behandlas frågan om i vilken utsträckning Finland ska delta i olika organisationers snabbinsatsstyrkor. Vi har begränsade resurser och de måste riktas in på verksamheter som ger optimalt mervärde, påpekar utskottet.

Under året deltog Finland också i operationer i Kosovo, Bosnien-Hercegovina, Libanon och Afghanistan. I Kosovo och Afghanistan var det långvariga operationer för att skapa stabilitet i områdena. Också i Bosnien har finska trupper representerat EU ända sedan december 2004. Det förstärkta pionjärförbandet i UNIFIL-operationen i Libanon kom tillbaka i november 2007. Operationen i Libanon är ett gott exempel på insatser med ett tydligt mandat. Tack vare detta kunde det önskade resultatet nås inom utsatt tid och truppen kunde tas hem enligt planerna.

Omstruktureringen av försvaret och partnerskap

Redogörelsen från 2004 gav riktlinjerna för en översyn av lednings- och förvaltningsorganisationen. En ny och viktig strategi var att Arméstaben inrättades i S:t Michel. Staben är en ledningsstab och förtydligar i viktiga hänseenden

den fortsatta ledningen och utvecklingen av armén.

Ett av målen med omstruktureringen av försvaret är att medverka till större balans i försvarets verksamhet och ekonomi. I överensstämmelse med statens produktivetsprogram ska personalen inom försvarsförvaltningen dras ned med 1 890 årsverken fram till 2011. Det har i hög grad att göra med partnerskapsprogrammen. Utskottet har behandlat partnerskapsprogrammen och produktivetsprogrammet ingående i tidigare utlåtanden (FsUU 6/2007 rd, FsUU 2/2008 rd). Där uttrycker utskottet en viss oro för bl.a. villkoren för den personal som deltar i partnerskapsprogram, stöd- och kärnverksamheterna inom försvaret och de tuffa kraven i produktivetsprogrammet som i betydande grad styr processen mot utläggning av verksamheter. För närvarande har försvaret partnerskapsavtal inom sjukvård, kosthåll, klädförsörjning, dataadministration, utbildning plus verkstads-, service- och underhållsverksamheten.

Riksdagens uttalanden

Försvarsutskottet anser att följande uttalanden av riksdagen fortfarande är nödvändiga och att de bör finnas kvar i regeringens berättelse:

- Säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen (SRR 6/2004 rd, två uttalanden)
- Försvarsmaktens verksamhet som arbetsgivare (RP 199/2005 rd)
- Verkställigheten av lagen om frivilligt försvar (RP 172/2006 rd)
- Ekonomiska förmåner för värnpliktiga (RP 37/2007 rd).

Utlåtande

Försvarsutskottet anför

att grundlagsutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 8 maj 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Korkeaoja /cent
vordf. Olli Nepponen /saml
medl. Pekka Haavisto /gröna
Hanna-Leena Hemming /saml
Reijo Kallio /sd
Inkeri Kerola /cent

Reijo Laitinen /sd
Juha Mieto /cent
Lauri Oinonen /cent
Reijo Paajanen /saml
Sari Palm /kd
Eero Reijonen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.